

חדשות מהארץ והעולם פיליפס ומשפט

הגשת התנגדות לצו קיום צוואה: אינו עילות משמשות לפסילת צוואה?

לאחר שפורסם ברשומות ובעיתונות שהוגשה בקשה לצו קיום צוואה, אדם שמעוניין למנוע את מתן הצו יכול להגיש התנגדות לצו קיום צוואה. כיצד מתנהל ההליך ומהן העילות שבגינן ניתן להתנגד לצוואה?

עו"ד ענת לוי ממשרד עו"ד כהן, דקר, פקס וברוש בשיתוף LawGuide 12:10 23/12/2020 6 דק' קריאה

שתפו:

תגיות: מעריב משפטי / דיני משפחה / צוואות וירושות

חתימה על צוואה (צילום: Shutterstock)

לאחר פטירתו של אדם שהשאיר אחריו צוואה, הרי שכדי לממש אותה לצורך חלוקת העיזבון, יש להוציא "צו קיום צוואה". צו קיום צוואה יינתן ביחס לנכסים הנכללים בצוואה.

בקשה לצו קיום צוואה

את הבקשה לצו קיום צוואה יש להגיש לרשם לענייני ירושה. הבקשה תוגש על ידי הזכאים ע"פ הצוואה (אשר רשומים בצוואה), לאחר פטירת האדם אשר הותיר אחריו את הצוואה.

הגשת התנגדות לצו קיום צוואה

לאחר שמוגשת בקשה לצו קיום צוואה, מפורסמת בעיתונות וברשומות הודעה על הגשת הבקשה, זאת על מנת לאפשר הגשת התנגדות לכל מי שמעוניין שצו קיום צוואה לא יינתן. את ההתנגדות יש להגיש לרשם לענייני ירושה תוך 14 ימים מהיום שבו הודעה פורסמה בעיתונות וברשומות.

יש לציין, כי הגשת הבקשה לצו קיום צוואה כרוכה בתשלום אגרה שמשנתה מעת לעת. בדומה לכך גם עבור הגשת התנגדות יש לשלם אגרה שכיום עומדת על סכום של 972 שקלים.

אולי יעניין אותך גם

- כך הצלחתי לפרוש לפנסיה עם מליון דולר, בלי להבין בשוק ההון (Dbroker)
- פיתוח ישראלי המסייע בשיפור בזרימת הדם, שמירה על בריאות הלב (VINIA - מתנת החיי..)
- עשירית מתפוז: אלה היתרונות התזונתיים של התפוז | מאיה רוזמן
- אילו דגים כדאי לאכול כדי להימנע מהכספית הרעילה? | מאיה רוזמן

[לפניה ישירה אל משרד עו"ד כהן, דקר, פקס וברוש לחץ/י כאן](#)

מי רשאי להגיש התנגדות?

כל המעוניין בדבר יכול להגיש התנגדות לבקשה. פרק הזמן המקסימלי להגשת ההתנגדות יהיה כל עוד לא ניתן הצו, עם זאת רצוי שלא להמתין ובאם יש התנגדות להגשה בהקדם האפשרי.

"מעוניין בדבר" הוא כל אדם שסבור שיש סיבה בנינה אין לתת את הצו. בפועל, ההתנגדויות מוגשות בדרך כלל על ידי יורשים שמרגישים מקופחים ע"פ הוראות הצוואה, למשל: יורש שנושל מהצוואה, או אדם שקיבל הבטחה לקבל נכס כלשהו מהמצווה ועניין זה לא הוזכר בצוואה.

חשוב לציין, כי ע"פ החוק והפסיקה, הנטייה תהיה לכבד את רצונו של המצווה, כפי שהוא בא לידי ביטוי בנוסח הצוואה. וכדברי השופט מ' חשין בפסק הדין בע"א 5185/93 הועמ"ש נ' מרום: "...כלל יסוד הוא במשפט הצוואות, שיש לכבד את רצונו של המת: מצווה היא לקיים את דברו ואנו החיים נעשה לחלוקת רכוש לאחר מות כרצונו וכבקשתו. במה דברים אמורים, ברצונו האמיתי, ברצונו העצמאי, ברצונו החופשי של המצווה..."

על כן, כדי שההתנגדות לקבלת צו קיום צוואה תתקבל, יש לבסס אותה על העילות המקובלות בעניין זה ולהוכיח התקיימותן.

מהן עילות ההתנגדות לצו קיום צוואה?

- בצוואה נפלו פגמים צורניים, והיא נערכה בניגוד להוראות חוק הירושה. למשל, צוואה בכתב יד שלא נכתבה כולה בכתב ידו של המצווה.
- פגמים הקשורים למצבו המנטלי של המצווה בעת עריכת הצוואה - מצווה הלוקה בדמנציה או מצווה שכתב את הצוואה תחת השפעה בלתי הוגנת, לחץ, איום או אונס.
- אחד היורשים (הזוכים) שמופיעים בצוואה, השתתף בעשייתה או היה עד לה בזמן שהיא נחתמה.
- פגמים הקשורים לתוכן הצוואה - הוראה בצוואה שביצועה לא חוקי, לא אפשרי או לא מוסרי, בניגוד לסעיף 34 לחוק.
- פגמים הקשורים לכשרות הצוואה באופן כללי: האדם שמת ערך צוואה מאוחרת מזו שהוגשה לגביה בקשה לצו קיום צוואה או טענה כי הצוואה מזויפת.

לעיתים קרובות, כדי לאמת או לשלול חשד לזיוף צוואה, תיערך מבעוד מועד, ואף לפני הגשת ההתנגדות, בדיקה באמצעות מומחה לכתבי יד כדי לבדוק האם החתימות שעל הצוואה אכן אותנטיות.

החוק מטיל סנקציות על מי שמזייף צוואה, וקובע בסעיף 25(2) לחוק הירושה, כי מי שהורשע בכך שהעלים או שהשמיד את צוואתו האחרונה של המוריש, או שזייף אותה, או שתבע על פי צוואה מזויפת - פסול בכל מקרה לרשת את המוריש.

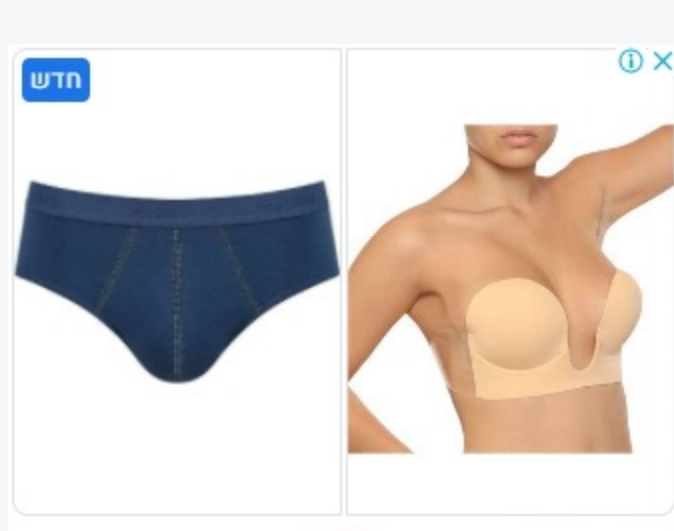
עורכת הדין ענת לוי (צילום: שירי דקר)

דוגמאות מהפסיקה להתנגדות לצו קיום צוואה

ניתן למצוא בפסיקה מקרים רבים, אשר הגיעו לבתי המשפט בשל כסוכי ירושה, במסגרתם הועלו טענות כנגד צוואה, והוגשה התנגדות לצו קיום צוואה.

כך למשל, לפני מספר חודשים, בית המשפט לענייני משפחה בראשון לציון הכריע בסכסוך ירושה בין מספר בני משפחה של אדם שהלך לעולמו בשנת 1996. השופטת רבקה מקייס דחתה טענות של חלק מהאחים לזיוף הצוואה שנמצאה ("אין חולק בין הצדדים כי לא המנוחה ולא אי' הורשעו בגין עבירת זיוף הצוואה. כך גם, לא הוגש כנגד מי מהם כתב אישום, התלווה שנפתחה כנגד אי' במטרה נסגרה, וגם הערר שהוגש לגביה, לא הביא לשינוי ההחלטה בדבר סגירת התלווה"). אבל החליטה שלא לקיים את הצוואה מחשש להשפעה לא הוגנת על המנוח. במקום זה, התקבלה בקשה להוצאת צו ירושה, כך שכל ילדיו ונכדיו של המנוח ייהנו מירושתו בחלקים שווים. (ת"ע 3895-05 כי"נ מי' אי' ואח').

במקרה אחר, בית המשפט לענייני משפחה בקריית גת דן בשאלת תוקפה של צוואה אשר נערכה בפני נוטריון, והמנוח ציווה במסגרתה את מלוא עזבונו לאחיינו ולבנו של האחייין, תוך הדרה של בניו ממנה. המתנגדים טענו, כי יש לפסול את הצוואה מטעמים שונים, ביניהם הטענה כי המנוח לא היה כשיר לערוך את הצוואה בהיותו חולה ומכור לטיפה המרה עובר לעריכתה, וכן הטענה כי הצוואה נחתמה תחת השפעה בלתי הוגנת שהפעלה על המנוח ע"י המשיב 1. השופטת פאני גילת כהן קבעה, כי מניתוח הראיות עולה, כי עריכת הצוואה ע"י המנוח הייתה תולדה של השפעה בלתי הוגנת של המשיב 1 כלפיו ומעורבות שלו בעריכתה, וכי אין היא מבטאת את רצונו האמיתי והחופשי, כי אם את רצון המשיב 1. על כן, ההתנגדות התקבלה ונקבע כי דינה של הצוואה להתבטל. (31925-07-14/14, פלוני נ' אלמוני).

בימים אלו, מטפל משרד הח"מ במקרה סבוך של התנגדות לצוואה. מדובר בסכסוך בין שני אחים לגבי צוואת האם. אחת הטענות במקרה זה היא לגבי זיוף צוואה. מספר צוואות נדונות בעניין זה, כאשר יש צוואה משנת 2017, הכתובה בכתב יד וועד של המנוחה. שבוע לאחר מכן נמצאה צוואה נוספת - אשר הוקלדה. מומחה לכתב יד שעשוי להדרש למקרה, יוכל לקבוע האם הצוואה האחרונה, זו שהוקלדה, מזויפת. ובמקרה כזה, קיים סיכוי סביר כי האח שמבקש לקיים אותה יפסל מלרשת, שכן גם אם לא הוא זה שזייף אותה, הרי שע"פ סעיף 5 (2) לחוק הירושה, פסול מלרשת גם מי שתבע ע"פ צוואה מזויפת.

קבלת ההתנגדות או דחייתה

אם הוגשה התנגדות, הרשם יעביר את הבקשה לבית המשפט לענייני משפחה.

אם בית המשפט ידחה את ההתנגדות לצו קיום צוואה, הוא יצו לקיים הצוואה. אם בית המשפט יחליט לקבל את ההתנגדות, האפשרויות הן שונות אך בין היתר יכול הוא לפסול את הצוואה. בהעדר צוואה כשרה אחרת שמחליפה את הצוואה, עזבון המנוח יחולק בהתאם להוראות חוק הירושה.

עורכת דין ומגשרת ענת לוי ממשרד עו"ד כהן, דקר, פקס וברוש מוסמכת מטעם האפוטרופוס הכללי לעריכת יפוי כוח מתמשך, בעלת ניסיון רב בעריכת הסכמים בתחום המשפחה, עוסקת בצוואות וירושות, כולל הגשת בקשות לקבלת צווי קיום צוואה והתנגדויות לצו קיום צוואה. הכתבה באדיבות [אתר עורכי הדין לענייני צוואה LawGuide](#).

*למשותם ליבר, המידע בעמוד זה אינו מהווה יעוץ מכל סוג או המלצה לנקיטת הליך. כל המסתמך על המידע עושה זאת על אחריותו בלבד. נכונות המידע עלולה להשתנות מעת לעת.